

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНІКИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПСИХОЛОГА

1. Кафедра:	Психології та педагогіки
2. Ступінь вищої освіти / освітня програма:	бакалавр / «Психологія (психолог ювенальної превенції)»
3. Статус навчальної дисципліни:	вибіркова
4. Місце в структурно-логічній схемі	Викладається: денна форма навчання – у восьмому семестрі на четвертому році навчання; заочна форма навчання – у десятому семестрі на п'ятому році навчання
5. Кількість кредитів ЄКТС: - загальна кількість годин: - з них аудиторних годин: - лекції (денна / заочна): - семінарські заняття (денна / заочна): - практичні заняття (денна / заочна): - самостійна робота (денна / заочна):	3 90 30/14 10/4 10/4 10/6 60/76
6. Короткий зміст навчальної дисципліни	Розвиток комунікативної компетентності психолога є одним із ключових аспектів його професійної підготовки, оскільки ефективна міжособистісна взаємодія визначає якість консультування, психотерапевтичної роботи, профілактичних заходів та супроводу клієнта. Комунікативна компетентність включає володіння вербальними та невербальними засобами спілкування, здатність до емпатичного розуміння, уміння будувати психологічний контакт, управляти власними емоціями та гнучко реагувати на поведінкові прояви клієнта. Техніки розвитку цієї компетентності охоплюють тренінгові, психотерапевтичні та інтерактивні методи, спрямовані на вдосконалення комунікативних умінь та підвищення професійної ефективності. Серед них важливе місце займають техніки активного слухання, що включають перефразування, уточнення, відображення почуттів, узагальнення, які допомагають психологу забезпечити точне розуміння позиції клієнта та створити атмосферу довіри. Значущими є техніки розвитку емпатії, що передбачають роботу з емоційним усвідомленням, ідентифікацію власних і чужих переживань, а також вправи на розвиток емоційної чутливості. Психолог також опановує невербальні техніки, що включають контроль інтонації, пауз, просторової дистанції, жестів і міміки, які підсилюють або доповнюють зміст професійної взаємодії. У тренінговій практиці широко застосовуються рольові ігри, моделювання консультаційних ситуацій, техніки зворотного зв'язку, вправи на розвиток асертивності, управління конфліктами та ведення конструктивного діалогу. Ефективними є також методи когнітивно-поведінкового напрямку, що дозволяють психологу аналізувати власні комунікативні установки, долати бар'єри у спілкуванні та формувати стійкі навички професійної комунікації.

7. Міждисциплінарні зв'язки	Загальна психологія, Психодіагностика, Експериментальна психологія, Основи психологічного тренінгу
8. Форми і методи навчання:	Заняття проводяться у формі лекцій, семінарських та практичних занять. Лекції здійснюються з ключових проблем курсу. Методами навчання є: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький
9. Форма контролю:	Залік
10. Методи та критерії оцінювання	Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається за рейтинговою шкалою, що передбачає накопичення 100 балів, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС. Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти: робота на семінарських, практичних заняттях – 80 балів; самостійна робота – 20 балів; підсумковий контроль (залік)
11. Перелік програмних компетентностей результатів навчання, визначених відповідною освітньою програмою	<i>Загальні компетентності:</i> ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді. <i>Спеціальні компетентності:</i> СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. <i>Результати навчання:</i> ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
12. Рекомендована література:	Основна: 1. Федорчук В.М., Федорчук В.В., Комарніцька Л.М. Тренінг комунікативної компетентності: Практикум. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2021. 176 с. 2. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») . Одеса:Фенікс, 2020. 79с 3. Наварро Дж. Словник мови тіла. Секрети невербальної комунікації. Харків: Віват, 2023. 192 с 4. Березка С., Кузнецова А. Розвиток комунікативної компетентності майбутніх практичних психологів засобами тренінгової діяльності. Гуманізація навчально-виховного процесу. № 1 (33). 2020. С. 45–51.

Додаткова:

1. Гауді Т. Сила запитань. Як ефективно комунікувати та переконувати інших. Київ: Наш Формат, 2022. 248 с..
2. Капункіна Ю.С. Компоненти комунікативної компетентності майбутніх психологів / Актуальні проблеми особистісного зростання: Збірник наук. праць Всеукраїнської науково-практичної конференції для молодих вчених / Ред.кол. Л.П.Журавльова, Л.О. Котлова, К.А. Марчук / М-во освіти і науки України, ЖДУ імені І.Франка. Житомир, Вд-во ЖДУ імені Івана Франка, 2019. С.159 – 161
3. Ефективні комунікації для освітніх управлінців : посібник. Київ, 2019. 72 с.
4. Заболотна Т. В. Роль вербальних і невербальних засобів вираження емоцій у художньому тексті. Теоретична і дидактична філологія. 2023. № 36. С. 153–163.
5. Кречотень О. В., Березняк О. П., Байдак, Л. І. Інтеграція іншомовної вербальної та невербальної комунікації в умовах дистанційного навчання воєнного часу. Інноваційна педагогіка. 2023. Випуск 58. Том 2. С. 46–50
6. Штаєр, Р. В. Можливості використання інформаційних технологій в освітньому процесі / Р. В. Штаєр, В. С. Назаров, О. В. Кравець// Науковий вісник Ужгородського університету : серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. О. Бартош. Ужгород : Говерла, 2023. Вип. 2 (53). С. 156–160.

